

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING
till Landstinget med förslag till landskapslag
angående ändring av landskapslagen om främ-
jande av gårdsbruk.

Allmän motivering

I landskapslagen om främjande av gårdsbruk (54/78), nedan kallad gårdsbrukslagen, finns bestämmelser bl.a. om olika stöd som kan beviljas ur landskapets medel. Stöden, som utges i form av lån eller bidrag, beviljas enligt lagens 1 § 1 mom. i syfte att främja lantbrukets utveckling och förutsättningarna för att bedriva gårdsbruk. Eftersom gårdsbruksenheterna i landskapet inte är särskilt stora har i lagen uppmärksamhet ägnats åt att främja åtgärder som vidtas i syfte att behålla gårdsbruksenheterna bärkraftiga och att främja binärningar till det egentliga gårdsbruket.

Om de redan små gårdsbruksenheterna skall kunna vara bärkraftiga i framtiden är det nödvändigt att främja åtgärder som vidtas i syfte att undvika ägosplittring. Genom en ändring av gårdsbrukslagen år 1984 (15/84) infördes därför möjlighet att bevilja lån, s.k. jordinköplån, för betalning av utjämning som gårdsbrukare i samband med avvittring måste erlægga för att få behålla gårdsbruksenhet. Med fall där ett utjämningsbelopp erläggs vid avvittring kan jämföras fall där ett belopp vid arvsskifte erläggs för att fylla ut brist i annan arvinges laglott när gårdsbruksenhet erhållits som förskott på arv eller gåva. För närvarande är det emellertid inte möjligt att bevilja lån för utfyllnad av laglott, vilket kan försvåra ändamålsenliga generationsväxlingar. I syfte att skapa bättre förutsättningar för generationsväxlingen i situationer där utfyllnad av laglott måste erläggas föreslår landskapsstyrelsen att lagen ändras så att utfyllnadsbeloppet kan berättiga till jordinköplån. Lånen föreslås kunna beviljas enligt i huvudsak samma principer som lånen för utjämning vid avvittring.

Förutom egentligt gårdsbruk kan med gårdsbrukslagen främjas även bl.a. trädgårdsodling, pälsdjursuppfödning och fiskodling, oberoende av om näringen bedrivs självständigt eller som binäring till gårdsbruket. För att s.k. specialjordbruk skall vara berättigat till stöd förutsätts enligt lagen att det utgör binäring till gårdsbruket. Odling av bin kan enligt landskapsstyrelsens uppfattning betraktas som en form av specialjordbruk. Med tanke på den omfattande frukt- och bärodlingen i landskapet finns det behov av en utökad biodling. Det är därför angeläget att med landskapets medel kunna främja investeringar som erfordras för biodling. För-

utom i form av binäring till egentligt gårdsbruk bör biodling kunna utövas även såsom självständig näring. För den skull bör gårdsbrukslagen ändras så att biodling införs bland de näringar som kan stödjas oberoende av om de bedrivs självständigt eller enbart som binäring.

Utöver de ovan berörda ändringarna ingår i framställningen förslag till ändringar av vissa bestämmelser om räntor och förslag till ändringar så att byggnadslån skulle kunna beviljas för anläggningar och konstruktioner som erfordras för att förhindra olägenheter för miljön. Ändringarna av bestämmelserna om räntor föranleds av principerna för den skattefinansiella utjämningen och de utökade möjligheterna att bevilja byggnadslån av de allt högre miljökrav som ställs på gårdsbruket.

Också i rikslagstiftningen har liknande lagändringar genomförts (FFS 435/85 och 885/86).

Detaljmotivering

1 §. Biodling har fogats till uppräknningen av de näringar som skall jämföras med gårdsbruk också i det fall att de bedrivs självständigt.

32 §. I 3 mom. ingår, utöver de ändringar som erfordras för att jordinköpslån skall kunna beviljas för betalning av utfyllnad av laglott, också ändringar av bestämmelsen om jordinköpslån för annat än tillskottsområde från lägenhet som förälder är delägare i. Ändringarna föranleds av att det i de fall som kan komma i fråga i allmänhet gäller förvärv av en andel i en lägenhet.

Lånevillkoren för de byggnadslån som avses i det nya 4 mom. skulle vara desamma som för övriga byggnadslån.

Ändringen av det nuvarande 5 mom. är endast av lagteknisk natur.

33 §. I paragrafen har beaktats den i 32 § 3 mom. föreslagna möjligheten att bevilja jordinköpslån för att betala utfyllnad av laglott.

63 §. Ändringen som gäller lån som beviljats med stöd av jorddispositions-lagstiftningen efter år 1970 medför att räntan på sådana lån höjs med en procentenhet.

Med hänvisning till det anförda föreläggs Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g
angående ändring av landskapslagen om främjande av gårdsbruk

I enlighet med landstingets beslut

ändras 1 § 2 mom., 32 § 3 och 5 mom., 33 § 1 mom. samt 63 § 3 mom. landskapslagen den 16 augusti 1978 om främjande av gårdsbruk (54/78) av dessa lagrum 32 § 3 mom. och 33 § 1 mom. sådana de lyder i landskapslagen den 27 mars 1984 (15/84) samt 32 § 5 mom. och 63 § 3 mom. sådana de lyder i landskapslagen den 28 april 1981 (34/81) ävensom

fogas till 32 §, sådan den lyder i landskapslagarna den 6 maj 1980 (28/80), den 28 april 1981 (34/81), den 25 juli 1983 (41/83) och den 27 mars 1984 (15/84), ett nytt 4 mom. varvid nuvarande 4 mom. och det ändrade 5 mom. blir 5 och 6 mom., som följer:

1 §

Med gårdsbruk jämställs i denna lag trädgårdsodling, biodling, pälsdjursuppfödning och fiskodling, oavsett näringen utövas självständigt eller i anslutning till egentligt gårdsbruk, samt annat specialjordbruk, turism och fiske som utgör binäring till egentligt gårdsbruk.

32 §

Jordinköpslån kan beviljas även person vars föräldrar eller ena förälder äger en brukningsenhet eller som tillsammans med sina föräldrar eller den ena av dem äger en brukningsenhet, för inköp av lägenhet eller outbrutet område av lägenhet som enligt denna lag är lämpligt som tillskottsområde till sagda brukningsenhet. Jordinköpslån kan även beviljas för inköp av del av lägenhet eller outbrutet område från lägenhet i vilken sökandens föräldrar eller den ena av dem är delägare. Jordinköpslån kan dessutom beviljas för betalning av utjämning vid avvittring, till den del utjämningen föranleds av att brukningsenhet eller del därav kvarblir uteslutande i sökandens ägo, samt för betalning av utfyllnad av laglott, till den del utfyllnaden hänför sig till gårdsbruksenhet eller del därav som sökanden helt eller till någon del fått som förskott på arv eller som gåva.

Byggnadslån kan beviljas även för byggande, utvidgande och förbättring av anläggningar och konstruktioner som erfordras för att förhindra olägenheter för miljön.

Med sammanslutning avses i 2 och 5 mom. aktiebolag, andelslag och öppet bolag.

33 §

Jordinköpslån får uppgå till högst 75 procent av köpeskillingen för i 32 § 1 mom. 1 punkten avsedd egendom eller av belopp vilket erläggs som utjämning eller utfyllnad av laglott enligt 32 § 3 mom. och till högst 50 procent av överlåtelsepriset för i sistnämnda moment avsedd egendom. Syskonandelslån får uppgå till högst 75 procent av överlåtelsepriset för i 32 § 1 mom. 2 punkten avsedd egendom. Är sökanden person som förvärvar sin första brukningsenhet innan han fyllt 35 år, får i det överlåtelsepris för vilket lånet beviljas, i enlighet med vad landskapsstyrelsen närmare bestämmer, inräknas även den del av priset som möjligen hänför sig till lantbrukslösöre. Om överlåtelsepriset för den egendom som skall användas för bedrivande av lantbruk överstiger gängse pris på orten, får jordinköps- eller syskonandelslån beviljas endast för den del av överlåtelsepriset som inte överstiger gängse pris på orten. När gängse pris på åker beräknas skall särskild uppmärksamhet fästas vid markens beskaffenhet och läge, odlingens lönsamhet på orten samt därmed jämförbara omständigheter som inverkar på priset.

-----
63 §

Med avvikelse från vad i 1 mom. är föreskrivet uppbärs för landskapets eller, med undantag av bostadslån och tilläggs lån, kreditinrättnings tillgodohavande, som efter den 1 januari 1963 uppstått med stöd av jorrdispositions lagstiftningen, en årlig ränta som är lika stor som den ränta som gäller enligt rikslagstiftningen för motsvarande lån.

Denna lag träder i kraft den

Mariehamn den 1 april 1987

L a n t r å d

Folke Woivalin

T.f. lagberedningschef

Lars Karlsson